

Školení vedoucích zaměstnanců FNOL

—
bezpečnost a ochrana zdraví při práci

© Ing. Jan Kotzot, technik bezpečnosti práce a požární ochrany FNOL

Olomouc, květen 2016

■ Zakázané práce a pracoviště ve FNOL

- Pracovní podmínky zaměstnankyň (§ 238 ZP)
 - zákaz zaměstnávat zaměstnankyně pracemi, které ohrožují jejich mateřství
 - zákaz zaměstnávat těhotnou zaměstnankyni, zaměstnankyni, která kojí, a zaměstnankyni-matku do konce 9. měsíce po porodu pracemi, pro které nejsou podle lékařského posudku zdravotně způsobilé.

■ Zakázané práce a pracoviště ve FNOL

- Pracovní podmínky zaměstnankyň, zaměstnankyň-matek, zaměstnanců pečující o dítě a o jiné fyzické osoby (§ 239 ZP)
 - koná-li těhotná zaměstnankyně práci, která je jim zakázána nebo podle lékařského posudku ohrožuje její těhotenství, je povinnost zaměstnavatele ji dočasně převést na práci, která je pro ni vhodná a při níž může dosahovat stejného výdělku jako na dosavadní práci
 - požádá-li těhotná zaměstnankyně pracující v noci o zařazení na denní práci, je zaměstnavatel povinen její žádosti vyhovět
 - totéž platí pro zaměstnankyni-matku do konce 9. měsíce po porodu a zaměstnankyni, která kojí

■ Zakázané práce a pracoviště ve FNOL

- Pracovní podmínky zaměstnankyň, zaměstnankyň-matek, zaměstnanců pečujících o dítě a o jiné fyzické osoby (§ 241 ZP)
 - těhotné zaměstnankyně nesmí být zaměstnávány prací přesčas
 - zaměstnankyním a zaměstnancům, kteří pečují o dítě mladší než 1 rok, nesmí jim být nařízena práce přesčas

■ Zakázané práce a pracoviště ve FNOL

- Pracovní podmínky mladistvých zaměstnanců (§ 244 ZP)
 - mladistvé zaměstnance se smějí zaměstnávat pouze pracemi, které jsou přiměřené jejich fyzickému a rozumovému rozvoji včetně poskytování zvýšené péče při práci

■ Zakázané práce a pracoviště ve FNOL

- Pracovní podmínky mladistvých zaměstnanců (§ 245 ZP)
 - mladiství zaměstnanci, nesmí být zaměstnáváni prací přesčas a prací v noci
 - výjimečně ano, pokud:
 - je starší 16 let, noční práce nepřesahuje 1 hodinu, nutné pro jejich výchovu k povolání, dohled zaměstnancem starším 18 let, navazuje bezprostředně na jeho práci připadající podle rozvrhu na denní dobu

■ Zakázané práce a pracoviště ve FNOL

- Pracovní podmínky mladistvých zaměstnanců (§ 246 ZP)
 - mladiství zaměstnanci nesmí být zaměstnávání pracemi, které se zřetelem k anatomickým, fyziologickým a psychickým zvláštnostem v tomto věku jsou pro ně nepříjemné, nebezpečné nebo škodlivé jejich zdraví
 - mladiství zaměstnanci nesmí vykonávat práce, při nichž jsou vystaveni zvýšenému nebezpečí úrazu nebo při jejich výkonu by mohli vážně ohrozit bezpečnost a zdraví ostatních zaměstnanců nebo jiných fyzických osob
 - zaměstnavatel má povinnost vést seznam mladistvých zaměstnanců, kteří jsou u něj zaměstnáni (seznam obsahuje jméno, příjmení, datum narození a druh práce, který tento zaměstnanec vykonává

■ Zakázané práce a pracoviště ve FNOL

- Pracovní podmínky mladistvých zaměstnanců (§ 247 ZP)
 - mladiství zaměstnanci musí být vyšetřeni poskytovatelem pracovnělékařských služeb :
 - před vznikem pracovního poměru a před převedením na jinou práci
 - pravidelně podle potřeby, nejméně však jedenkrát ročně
 - mladiství zaměstnanci mají povinnost podobit se stanoveným lékařským vyšetřením
 - při ukládání pracovních úkolů mladistvému zaměstnanci je zaměstnavatel povinen řídit se lékařským posudkem vydaným poskytovatelem pracovnělékařských služeb

■ Zakázané práce a pracoviště ve FNOL

- Ministerstvo zdravotnictví podle § 238 ZP stanoví vyhláškou
 - práce a pracoviště, které jsou zakázány těhotným zaměstnankyním, zaměstnankyním, které kojí, a zaměstnankyním-matkám do konce 9. měsíce po porodu
- Ministerstvo zdravotnictví v dohodě s Ministerstvem průmyslu a obchodu a Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy podle § 246 ZP stanoví vyhláškou
 - práce a pracoviště, které jsou zakázány mladistvým zaměstnancům, a podmínky, za nichž mohou mladiství zaměstnanci výjimečně tyto práce konat z důvodu přípravy na povolání

■ Zakázané práce a pracoviště ve FNOL

- **Vyhláška č. 180/2015 Sb.**, o pracích a pracovištích, které jsou zakázány těhotným zaměstnankyním, zaměstnankyním, které kojí, a zaměstnankyním-matkám do konce devátého měsíce po porodu, o pracích a pracovištích, které jsou zakázány mladistvým zaměstnancům, a o podmínkách za nichž mohou mladiství zaměstnanci výjimečně tyto práce konat z důvodu přípravy na povolání (vyhláška o zakázaných pracích a pracovištích)
- **Seznam zakázaných prací a pracovišť ve FNOL**
 - pro těhotné zaměstnankyně, kojící zaměstnankyně a zaměstnankyně- matky do konce devátého měsíce po porodu
 - <https://altus.fnol.loc/Default.aspx?page=p1841396067>

■ Zakázané práce a pracoviště ve FNOL

- Přehled zakázaných prací a pracovišť mladistvým zaměstnancům ve FNOL
 - rizikové práce (kategorizace prací)*
 - nadměrná fyzická práce (překročení hmotnostních limitů 20/15 kg – 5500 kg chlapci, 10/15 – 4000 kg dívky, přeprava břemen jednoduchými bezmotorovými prostředky >150/200 N - chlapci, > 115/160 N - dívky)
 - se zdroji ionizujícího záření*
 - spojené s expozicí chemickým látkám a směsím:
 - způsobující otravu (akutní, chronickou), těžké nebo nevratné účinky pro zdraví
 - karcinogeny, mutageny, toxické pro reprodukci (kat. 1,2,3 – R, H)
 - senzibilizující (kůže, dýchací cesty), žíravé, dráždivé* nebo způsobující poškození očí, zdraví škodlivým*, hořlavými kapalinami a plyny, výbušniny a organickými peroxidy
 - cytostatika (výroba, příprava k aplikaci, při jejím provádění nebo při ošetřování pacientů jimi léčenými*)

■ Zakázané práce a pracoviště ve FNOL

- **Zákazy prací u mladistvých zaměstnanců ve FNOL se nevztahují na práce:**
 - rizikové s faktorem – zátěž teplem, chladem, hluk, vibrace nebo pracovní poloh*a, pokud lze vyloučit, že nedojde k poškození zdraví
 - spojené s expozicí chemickým látkám a směsím - dráždivé nebo způsobující vážné poškození očí (R, H), zdraví škodlivým nebo nebezpečným při vdechnutí (R, H), pokud lze vyloučit, že nedojde k poškození zdraví
 - cytostatika, pokud lze vyloučit, že nedojde k poškození zdraví
 - se zdroji ionizujícího záření za dodržení podmínek stanovených předpis upravujícími využívání jaderné energie a ionizujícího záření, věk od 16 – do 18 let,

při nichž se mladiství zaměstnanci připravují na povolání, pokud jsou vykonávány pod soustavným odborným dozorem a organizací práce nebo jinými opatřeními je zajištěna dostatečná ochrana jejich zdraví

■ Chemické látky a směsi

- Předpisy

- Evropská unie

- nařízení č. 1907/2006 - upravuje registraci a uvádění látek a směsí na trh (**R**egistrace **E**valuace **A**kreditace **C**hemické látky)
 - nařízení č. 1272/2008 - upravuje problematiku klasifikace, balení a značení chemických látek a směsí (**C**lassification **L**abelling **P**ackaging)

- národní

- zákon č. 350/2011 Sb., o chemických látkách a chemických směsích a o změně některých zákonů (**chemický zákon**)
 - zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů
 - vyhláška č. 163/2012 Sb., o zásadách správné laboratorní praxi
 - vyhláška č. 428/2004 Sb., o získání odborné způsobilosti k nakládání s nebezpečnými chemickými látkami a chemickými přípravky klasifikovanými jako vysoce toxické

■ Chemické látky a směsi

- Předpisy

- interní

- Směrnice č. Sm-K004 Nakládání s nebezpečnými chemickými látkami a chemickými směsmi
 - Směrnice č. Sm-L012 Hygienická pravidla
 - Směrnice č. Sm-K002 Bezpečnost a ochrana zdraví při práci

■ Chemické látky a směsi

- Změny a novinky
 - zrušení
 - směrnice 67/548/EHS - upravující klasifikaci, balení a označování nebezpečných látek (DSD)
 - směrnice 1999/45/ES - upravující klasifikaci, balení a označování nebezpečných přípravků (DPD)
 - vyhláška č. 402/2011 Sb., o hodnocení nebezpečných vlastností chemických látek a chemických směsí a balení a označování chemických látek a chemických směsí
 - změna
 - zákon č. 258/2000 Sb. - upravující problematiku ochrany veřejného zdraví

■ Chemické látky a směsi

- Zákon č. 258/2000 Sb.
 - sjednocení terminologie zákona s pracovněprávními předpisy, např.
„rizikový faktor“ → „škodlivý faktor“
„chemická přípravek“ → „chemická směs“
 - vypuštění duplicitních a nesouladných částí zákona s
pracovněprávními předpisy, občanským zákoníkem a dalšími
 - vypuštění ustanovení o podmínkách práce nebo přípravy na povolání
mladistvých s toxickými a žíravými látkami a směsmi a látkami a
směsmi klasifikovanými jako karcinogenní (R 45 a R 49), mutagenní
(R 46) a toxické při reprodukci (R 60 a R 61) – upravuje ZP +
vyhláška o zakázaných pracích a pracovištích, školský zákon

■ Chemické látky a směsi

- Zákon č. 258/2000 Sb.
 - úprava klasifikace – přiřazení nové klasifikace (věty o nebezpečnosti /H/, pokyny pro bezpečné nakládání /P/) k dosavadní právní úpravě (R věty, S věty)
 - pojem „chemická látka a směs vysoce toxická, toxická a žíravá“ vyjadřuje
 - klasifikaci nebezpečnosti podle chemického zákona, ale i
 - legislativní zkratku, která zahrnuje i chemické látky a směsi klasifikované podle nařízení EU (CLP)

■ Chemické látky a směsi

- Zákon č. 258/2000 Sb.

- chemická látka a směs vysoce toxická => klasifikována jako T⁺; chemické látky a směsi, které mají přiřazenu třídu a kategorii nebo kategorii nebezpečnosti akutní toxicita kategorie 1 nebo 2

T⁺ = Acute tox. kategorie 1 a 2

chemická látka a směs toxická => klasifikován jako T; chemické látky a směsi, které mají přiřazenu třídu nebo třídy a kategorii nebo kategorii nebezpečnosti akutní toxicita kategorie 3 nebo toxicita pro specifické cílové orgány po jednorázové nebo opakované expozici kategorie 1

T = Acute tox. Kategorie 3, STOT SE a STOT RE kategorie 1

- chemická látka a směs žíravá => klasifikována jako C; chemické látky a směsi, které mají přiřazenu třídu a kategorii nebo kategorii nebezpečnosti žíravost kategorie 1 se standardní větou o nebezpečnosti H314

■ Chemické látky a směsi

- Zákon č. 258/2000 Sb.
 - rozšíření odborně způsobilých osob pro nakládání s chemickými látkami a směsmi klasifikovaných jako vysoce toxické o
 - absolventy vysokých škol v oborech zubní lékařství a stomatologie
 - absolventy vysokých škol v akreditovaném studijním programu ochrana veřejného zdraví
 - zaškolení a opakované proškolení zaměstnanců, kteří vykonávají jednotlivé činnosti při nakládání s vysoce toxickými látkami a směsmi odborně způsobilou osobou v termínu **1x za 2 roky**

■ Chemické látky a směsi

- Klasifikace od 1. 6. 2015 **jen** podle CLP

- fyzikální nebezpečnosti (plyny pod tlakem, výbušnost, hořlavost, oxidace, korozivnost, plyny pod tlakem)
- nebezpečí pro zdraví (toxický, žíravý, dráždivý, nebezpečný pro zdraví)
- nebezpečí pro životní prostředí

- standardní věty o nebezpečnosti /např. H226, H300+H330, EUH 070/
- pokyny pro bezpečné nakládání /např. P101, P370+P378/
- signální slova se uvádí se spolu se symbolem nebezpečnosti
 - „**nebezpečí**“ – pro závažnější kategorie nebezpečnosti
 - „**varování**“ – pro méně závažné kategorie nebezpečnosti

■ Chemické látky a směsi

- Klasifikace od 1. 5. 2015 podle DPD a vyhlášky č. 402/2011 Sb.

- ~~symboly nebezpečnosti a jejich písemné ekvivalenty~~

např.

T+

C

- ~~standardní věty s označením specifické rizikovosti - tzv. R věty
např. R 11, R 36/37/38~~
- ~~standardní věty s pokyny pro bezpečné nakládání tzv. S věty
např. S 28, S 3/9/14/49~~
- do **31. 5. 2017** mohou distributoři doprodávat staré zásoby chemických směsí (přípravků) balených a označených dle DPD a vyhlášky č. 402/2011 Sb.

■ Chemické látky a směsi

Tento výstražný symbol na chemické látce znamená:

- ◇ **Obsahuje plyn pod tlakem, při zahřívání může dojít k výbuchu**
- ◇ **Zchlazený plyn, může způsobit popáleniny nebo poškození chladem**
- ◇ **Rozpuštěný plyn**

I běžně bezpečné druhy plynů mohou být nebezpečné, když jsou pod tlakem.

Tento výstražný symbol označuje všechny **výbušniny a látky, u nichž může dojít k samovolné reakci, a organické peroxidy, které při zahřátí mohou způsobit výbuch.**

■ Chemické látky a směsi

Zapamatujte si, co znamenají následující dva výstražné symboly, které jsou si podobné. Tento varuje před **hořlavými plyny, aerosoly, kapalinami a pevnými látkami**:

- ◇ **Látky a směsi, které jsou schopny samovolného záhřevu**
- ◇ Samozápalné kapaliny a pevné látky, které se **při styku se vzduchem mohou vznítit**
- ◇ Látky a směsi, které **při styku s vodou uvolňují hořlavé plyny**
- ◇ Látky nebo organické peroxidy, u nichž může dojít k samovolné reakci a **při ohřevu se mohou vznítit**

Najdete-li na štítku tento výstražný symbol, jedná se o **oxidující plyny, pevné látky a kapaliny**, které mohou způsobit nebo zesílit požár a výbuch.

Chemické látky a směsi

Látka nebo směs s tímto výstražným symbolem má jeden nebo více z těchto účinků:

- ◊ Je karcinogenní
- ◊ Má vliv na schopnost reprodukce a na plod
- ◊ Způsobuje mutace
- ◊ Má vliv na dýchací cesty – při vdechnutí může způsobit alergii, astma nebo dýchací potíže
- ◊ Je toxická pro určité orgány
- ◊ Existuje riziko vdechnutí – v případě spolknutí či vdechnutí může mít smrtelné nebo škodlivé následky

Uvědomte si, že manipulujete s chemickou látkou, která je **výrazně toxická** při styku s kůží, při vdechnutí či polknutí a může způsobit **smrt**.

Chemické látky a směsi

Kdykoliv budete používat chemickou látku označenou tímto výstražným symbolem, zapamatujte si, že se jedná o **žiravinu**, která může způsobit **vážné kožní popáleniny** a **poškození zraku**. Způsobuje také **korozí kovů**.

Tento výstražný symbol znamená jedno nebo více z následujících nebezpečí:

- ◇ **Výrazná toxicita (zdraví nebezpečné)**
- ◇ **Má vliv na kůži – podráždění kůže a očí**
- ◇ **Dráždí dýchací cesty**
- ◇ **Omamná látka – způsobuje ospalost a závratě**
- ◇ **Poškozuje ozonovou vrstvu**

Tento výstražný symbol varuje, že daná látka je **riziková pro životní prostředí a toxická pro vodní prostředí**.

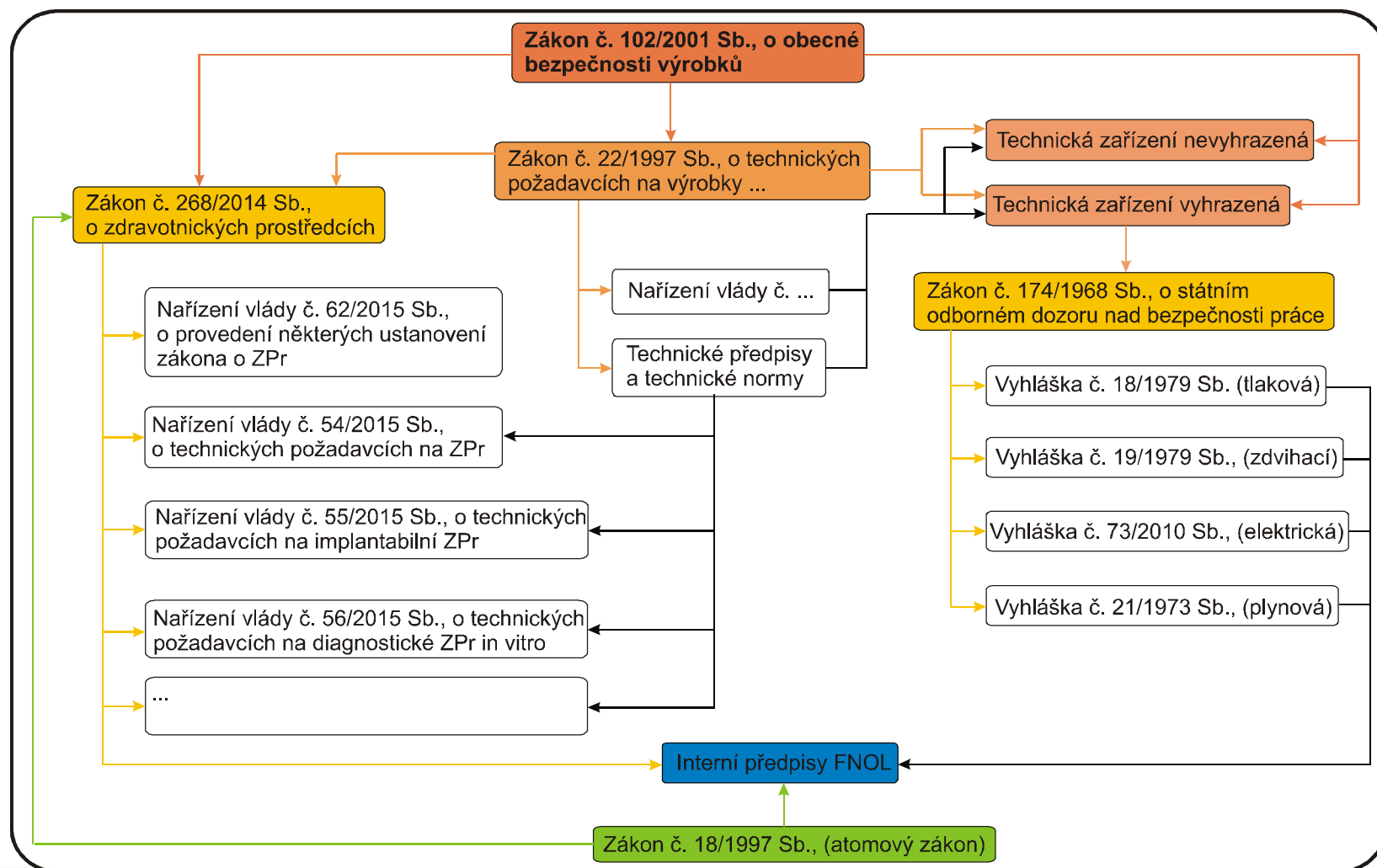
■ Chemické látky a směsi

- Bezpečnostní listy
 - zpracování dle CLP (obsah nikoli forma)
 - dodává dodavatel
 - nákup zajistí přes LEK vyvěšení na Intranet FNOL
- Pravidla o bezpečnosti, ochraně zdraví a ochraně životního prostředí
 - pro chemické látky a chemické směsi klasifikované jako ...
 - písemná podoba
 - projednání s orgánem ochrany veřejného zdraví (KHS)
 - dostupné na pracovišti, kde se s nimi nakládá

■ Chemické látky a směsi

- Pravidla o bezpečnosti, ochraně zdraví a ochraně životního prostředí
 - dostupné pro pracoviště, která nakládají
 - s **NCHLaS** klasifikovanými jako:
 - vysoce toxické /T⁺/, toxické /T/, žíravé /C/, nebo karcinogenní /R 45 a R 49/, mutagenní /R 46/ a toxické pro reprodukci /R 60 nebo R 61/
 - s **látkami a směsmi**, které mají přiřazenu kategorii nebo kategorie nebezpečnosti karcinogenita kategorie 1A nebo 1B, mutagenita v zárodečných buňkách kategorie 1A nebo 1B a toxicita pro reprodukci kategorie 1A nebo 1B
 - zaškolení a opakované proškolení zaměstnanců, kteří vykonávají jednotlivé činnosti při nakládání s vysoce toxickými látkami a směsmi odborně způsobilou osobou v termínu 1x za 2 roky

■ Zdravotnický prostředek vs. Technické zařízení

■ Zdravotnický prostředek vs. Technické zařízení

- Organizační normy FNOL

- investice a provoz

- Směrnice č. Sm-011 Hospodaření s přístroji
 - Metodický pokyn č. MP-M011-01 Organizace podpory provozu přístrojů
 - Metodický pokyn č. MP-M011-02 Kontroly zdravotnických přístrojů

- bezpečnost práce, ochrana zdraví

- Směrnice č. Sm-K002 Bezpečnost a ochrana zdraví při práci
 - Směrnice č. Sm-K003 Stanovení organizace zabezpečení požární ochrany ve Fakultní nemocnici Olomouc

■ Zdravotnické prostředky vs. Technické zařízení

- Zdravotnický prostředek - přístroj
 - zdravotnický charakter – prostředek přístrojového typu
 - nezdravotnický charakter – stroj, zařízení pro ostatní účely předepsané výrobcem
 - aktivní ZPr – činnost závisí na cizím zdroji energie (elektrika, pára, tlaková kapalina atd.), není vytvářena lidským tělem ani gravitací
 - vyhrazené technické zařízení
 - je-li připojen ke zdroji **elektrické** energie
 - je-li součástí **tlakové** nebo **plynové** zařízení

■ Zdravotnické prostředky vs. Technické zařízení

- Zdravotnický prostředek - přístroj

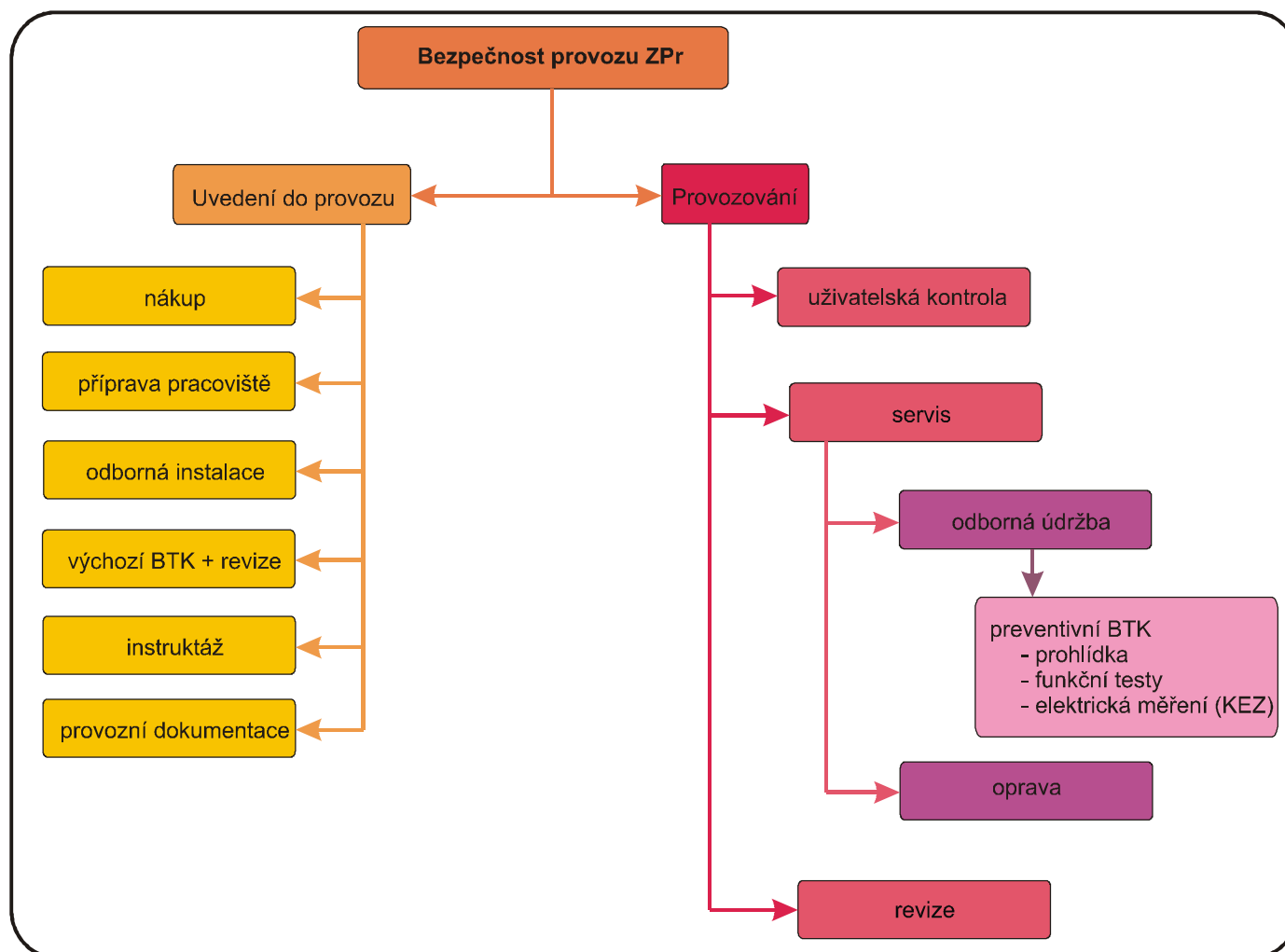
- zařazení do třídy I, IIa, IIb, III:
 - provádí výrobce
 - posouzení shody (značka CE)
 - míry rizika při použití pro obsluhu, pacienta apod.
 - stanovení podmínek pro provoz
 - požadavky na pracoviště a pracovní prostředí
 - OOPP
 - zaškolení uživatele
 - servis (kontrola, prohlídka, údržba, oprava) a revize
 - vedení dokumentace (průvodní, provozní)

Organizace podpory provozu přístrojů
(Metodický pokyn č. MP-M011-01, 3. vydání ze dne 10. 8. 2012)

Příloha č. 1 MP-M011-01-1

■ Zdravotnické prostředky vs. Technické zařízení

■ Zdravotnické prostředky vs. Technické zařízení

- Revize vyhrazeného technického zařízení (ZPr)
 - specializovaná kontrola (soubor vizuálních kontrol a měření)
 - provádí osoba se zvláštní odbornou způsobilostí (zákon č. 309/2006 Sb., § 11) – osvědčení TIČR, platnost 5 let
 - rozsah a četnost stanoví výrobce v průvodní dokumentaci nebo jiné právní předpisy
 - revizní zpráva - písemná podoba
- Kontroly vyhrazeného technického zařízení (ZPr)
 - rozsah a četnost stanoví výrobce v průvodní dokumentaci nebo jiné právní předpisy (protokol, min. 1x ročně)

■ Zdravotnické prostředky vs. Technická zařízení

- Dokumentace vyhrazeného technického zařízení (ZPr)
 - Průvodní dokumentace
 - prohlášení o shodě příp. ujištění výrobce/dovozce o vydání prohlášení o shodě
 - pasport (technická dokumentace, protokoly o zkouškách provedených výrobcem)
 - protokoly o výchozích zkouškách a kontrolách, výchozí revize
 - pokyny výrobce pro montáž/instalaci a k použití/obsluze (čeština)
 - zápis o převzetí
 - Provozní dokumentace
 - průvodní dokumentace
 - záznam o instruktáži/zaškolení v obsluze (Fm-MP-M011-01-002, verze č. 2)
 - identifikační karta (Fm-MP-M011-01-004, verze č. 2), pověření k péči o ZPr (Fm-MP-M011-01-003, verze č. 3)
 - protokoly o provedení periodických kontrol, zkoušek a revizí, oprav
 - provozní deník přístroje (Fm-MP-M011-01-001, verze č. 2)

